

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: «جزوة درس به درس دین و زندگی (۱)، پایه دهم»

رشته: «کلیه رشته‌ها»

ناشر: «کارشناس گروه‌های آموزشی متوسطه دوم شهرستان شادگان»

طراح: «قاسم مندوانی، دبیر معارف اسلامی و فلسفه و منطق شهرستان شادگان»

سال تحصیلی: «۹۷ - ۹۶»

ردیف	درس اول: (هدف آفرینش)	صفحه
۱	چرا در پس خلقت تک تک موجودات این جهان، «هدفی» وجود دارد و کدام آیات، به این موضوع اشاره دارند؟ پاسخ: زیرا خالق آن‌ها خدایی «حکیم» است که هیچ کار بیهوده و عبث انجام نمی‌دهد. آیات ۳۸ و ۳۹ سوره دخان: « وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ *** مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ »	۱۵
۲	«حق بودن» آفرینش آسمان‌ها و زمین به چه معناست؟ پاسخ: به معنای «هدف دار بودن خلقت» آن‌هاست.	۱۵
۳	آیات ۳۸ و ۳۹ سوره دخان: « وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ / مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ » به خوبی، دلالت بر چه موضوعی دارند؟ پاسخ: که این جهان آفرینش، بی هدف نیست و هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف «حکیمانه‌ای» در حرکت‌اند.	۱۵
۴	چرا می‌گوییم: «انسان، مانند موجودات دیگر به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است و از این قاعده کلی جدا نیست؟» پاسخ: زیرا قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. هدفی که گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است. البته در چگونگی رسیدن به هدف، میان انسان و موجوداتی همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت‌هایی وجود دارد.	۱۵
۵	حضرت علی (ع) هر گاه مردم را «موعظه» می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می‌کرد: « ای مردم ... هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهُو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش پردازد. «؛ این سخنان، با کدام آیه درس «ارتباط معنایی» دارد؟ پاسخ: « وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ / مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ »	۱۵
۶	تفاوت‌هایی که میان انسان و موجوداتی مانند حیوانات و گیاهان وجود دارد را بنویسید. پاسخ: ۱- انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان به صورت «طبیعی» و حیوانات به صورت «غریزی» به سوی هدف خود حرکت می‌کنند. ۲- انسان دارای روحیه‌ای «بی‌نهایت طلب» است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.	۱۵
۷	یکی از تفاوت‌های اساسی انسان با موجوداتی مانند حیوانات و گیاهان «بی‌نهایت طلبی» است، آن را توضیح دهید. پاسخ: آن‌که انسان دارای روحیه‌ای «بی‌نهایت طلب» است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد. او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. این انسان بی‌نهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب است؛ هدف‌هایی که پایان نیابد و تمام نشود. در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌های «محدودی» دارند و هنگامی که به سر حدی از رشد و کمال می‌رسند، «متوقف» می‌شوند؛ چنان‌که گویی راهشان «پایان» یافته است.	۱۵
۸	به چه دلیل؛ انسان، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن استعدادهای گوناگون خویش را به «کمال» برساند؟ پاسخ: زیرا انسان، برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود «مادی» دارند، مجموعه‌ای	۱۵

	فراوان از استعدادهای «مادی» و «معنوی» است.	
۹	منشأ اختلاف انسان‌ها در انتخاب هدف، چیست؟ توضیح دهید. پاسخ: اندیشه و طرز تفکر انسان‌ها؛ زیرا هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود. اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند داشتن شهرت مهم است، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد.	۱۶
۱۰	با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌بستن به آن‌ها نیازمند چه معیار و ملاکی هستیم؟ پاسخ: معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل «بی‌نهایت طلب» و «استعدادهای متنوع» انسان را مشخص کنیم. بدین وسیله، هدف‌های زندگی را به درستی برخواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آن‌ها صرف خواهیم کرد.	۱۷
۱۱	آیا فقط اهداف «اصلی» برای زندگی انسان مهم هستند؟ چرا؟ پاسخ: خیر، بلکه هر دوی اهداف «اصلی» و «فرعی» مهم و خوب‌اند و برای زندگی ما ضروری‌اند. مهم این است که هدف «فرعی» را به جای هدف «اصلی» قرار ندهیم و آن قدر به اهداف «فرعی» دل نبندیم که مانع رسیدن به هدف «اصلی» شوند و از رفتن به سوی «کمال» باز دارند.	۱۸
۱۲	آیا تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا، «بد» است؟ توضیح دهید. پاسخ: خیر، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به این نعمت‌ها، مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آن‌ها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.	۱۸
۲۱	افراد زیرک و باهوش با انجام چه هدفی، به اصطلاح «با یک تیر چند نشان می‌زنند»؟ توضیح دهید. پاسخ: با انتخاب «عبادت و بندگی خدا»؛ زیرا با این کار، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست می‌کنند و هم از آن‌جایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. اینان مانند کوهنوردی هستند که در مسیر نزدیک شدن به قله، هم تندرستی خود را تأمین می‌کنند، هم از مناظر زیبای طبیعت لذت می‌برند و هم استقامت خود را افزایش می‌دهند.	۱۹
۲۲	آیه قرآنی ۱۳۴، نساء ((مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)) درباره چه موضوعی است؟ پاسخ: به میزانی که هدف انسان برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد و بر عکس.	۲۰
۲۳	عبادت و رضایت خداوند، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، چه چیزی را می‌طلبد؟ پاسخ: همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دست‌یابی به گوهرهای گرانبه‌تر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.	۲۰
ردیف	درس دوم (پر پرواز)	صفحه
۱	قرآن کریم، هدف خلقت انسان را چه چیزی بیان کرده است؟ پاسخ: عبودیت خداوند	۲۴